

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

**RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
PÁTÁ SEKCE**

VĚC FORMINSTER ENTERPRISES LIMITED proti ČESKÉ REPUBLICE
(stížnost č. 38238/04)

ROZSUDEK
(ve věci samé)
ŠTRASBURK
9. října 2008

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.
Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořízený úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.*

Ve věci Forminster Enterprises Limited proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Peer Lorenzen, *předseda*, Rait Maruste,

Karel Jungwiert,

Volodymyr Butkevych,

Mark Villiger,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Zdravka Kalaydjieva, *soudci*,

a Claudia Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 16. září 2008,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 38238/04) směřující proti České republice, kterou dne 22. října 2004 podala Soudu společnost Forminster Enterprises Limited se sídlem na Kypru („stěžovatelka“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatelku zastupuje pan M. Nespala, advokát zapsaný u České advokátní komory. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Na základě článku 1 Protokolu č. 1 a článku 6 Úmluvy stěžovatelka napadá zajištění svých obchodních dokumentů a akcií.

4. Předseda páté sekce Soudu se dne 9. ledna 2007 rozhodl oznámit stížnost vládě a předložit jí námitku ohledně zmíněného zajištění. Dne 12. ledna 2007 pak rozhodl, že stížnost bude oznámena také vládě Kyperské republiky, aby mohla uplatnit své právo účastnit se řízení (článek 36 odst. 1 Úmluvy a článek 44 jednacího řádu Soudu). Kyperská vláda se tohoto práva vzdala dopisem ze dne 30. ledna 2007.

5. Stěžovatelka i vláda předložily svá písemná stanoviska (článek 59 odst. 1 jednacího řádu Soudu). Senát rozhodl, že k projednání přijatelnosti a odůvodněnosti není třeba nařizovat ústní jednání (článek 59 odst. 3 *in fine* jednacího řádu Soudu).

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

6. Skutkové okolnosti případu tak, jak je předestřely strany, lze shrnout následovně.

1. Pozadí případu

7. Dne 29. ledna 1997 stěžovatelka uzavřela kupní smlouvu s Královéhradeckou brokerskou a. s., akciovou společností založenou podle českého práva (dále jen „KHB“). Na základě této smlouvy koupila 384 971 zaknihovaných akcií představujících 55,71 %

základního kapitálu společnosti KOTVA a. s., akciové společnosti založené podle českého práva. Akcie byly registrovány u Střediska cenných papírů v Praze jakožto centrálního depozitáře cenných papírů.

2. Trestní stíhání pana H. a dalších osob a zajištění stěžovatelčinných cenných papírů

8. V březnu 1997 bylo zahájeno trestní stíhání proti panu H., členu představenstva KHB, kvůli neoprávněnému nakládání s akciemi a jinými cennými papíry na úkor dvou českých investičních fondů, TREND a. s. a MERCIA a. s., které se k trestnímu řízení připojily s nárokem na náhradu škody.

9. V rámci trestního řízení vydal náměstek krajského státního zástupce v Hradci Králové dne 11. března 1997 Středisku cenných papírů příkaz k registraci pozastavení výkonu stěžovatelčinných práv nakládat se všemi cennými papíry registrovanými na jejím účtu do doby skončení trestního řízení. Důvodem k vydání příkazu bylo podezření, že akcie byly nabyty nezákonně a bylo nutno pozastavit nakládání s nimi v zájmu ochrany nároků poškozených osob. Státní zástupce postupoval podle § 27 odst. 3 písm. d) zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, který umožňoval státním orgánům nařídit takové opatření v případech, kdy to vyplývalo ze zvláštního zákona, a dále podle § 78 odst. 1 trestního řádu (dále jen „tr. ř.“), který dával orgánům činným v trestním řízení pravomoc zajistit věci důležité pro trestní řízení.

10. V dopise ze dne 25. dubna 1997 adresovaném Ministerstvu financí krajský státní zástupce uvedl:¹

„Pro účely objasnění trestné činnosti [pana H. a ostatních] a zjištění dalších skutečností důležitých pro trestní řízení a ve snaze zabránit nezákonným převodům cenných papírů jsem rozhodl o aplikaci ustanovení § 27 odst. 3 písm. d) zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech [...]. [t]ento postup, pro který dovozují výkladem oporu v § 78 a 79 tr. ř., je v případě, že se týká zaknihovaných cenných papírů, velmi problematický a neudržitelný. Proto bude nejpozději do 16. května 1997 vydán příkaz Středisku pro cenné papíry v Praze zrušit registraci pozastavení výkonu práva nakládat se zaknihovanými cennými papíry u následujících společností: [...] (f) Forminster Enterprises Limited.

[...] Zásah do práv vlastníků cenných papírů, kteří nejsou v procesním postavení obviněného, a do dispozic s cennými papíry, které jsou v portfoliu výše uvedených společností a nemají s trestnou činností souvislost, nelze nadále zajišťovat prostředky trestního řádu, neboť stávající právní úprava trestního řízení zná pouze zajištění věcí důležitých pro trestní řízení ve smyslu § 78 t. ř., které mají hmotnou podobu a lze je vydat, nebo podle § 49 t. ř. odejmout. Zde pro úplnost dodávám, že aplikace ustanovení § 79a t. ř. je ve vztahu k cenným papírům vyloučena. Postupovat podle § 27 odst. 3 písm. d) zákona o cenných papírech lze jen tehdy, pokud to vyplývá ze zvláštního zákona. Trestní řád tento postup neumožňuje...“

11. Dne 12. května 1997 oznámil náměstek krajského státního zástupce Středisku cenných papírů, že jeho příkaz ze dne 11. března 1997 byl zrušen. Podle § 27 odst. 3 písm. d) zákona o cenných papírech ve spojení s § 79 odst. 1 tr. ř. však znovu nařídil pozastavení výkonu stěžovatelčina práva nakládat s jejími 384 971 akciemi společnosti KOTVA, a to po dobu trvání trestního řízení. Mimo jiné uvedl:

„Zaknihované cenné papíry obecně v oblasti finančního a obchodního práva nejsou považovány za věc, ale pro účely práva trestního jednoznačně věci jsou, i když jsou chápány jako *res sui genesis*, stejně tak jako např. věc ve smyslu § 89 odst. 16 trestního zákona. S ohledem na specifika takové věci a zvláštnosti nakládání s ní v prostředí kapitálového trhu je nutno aplikovat analogicky postup podle § 79 odst. 1 [tr. ř.] a rozhodnout o jejich odnětí vydáním příkazu Středisku cenných papírů podle § 27 odst. 3 písm. d) zákona č. 591/1992.“

12. Dne 15. května 1997 Středisko cenných papírů příkaz provedlo.

¹ Pozn. překl.: Úryvky z rozhodnutí českých orgánů byly upraveny podle jejich původního českého znění.

13. Dne 27. června 1997 stěžovatelka toto opatření napadla u vrchního státního zástupce v Praze, který však 8. srpna 1997 rozhodl, že náměstek krajského státního zástupce postupoval v souladu se zákonem.

14. Dne 30. ledna 1998 podala stěžovatelka ústavní stížnost, v níž mimo jiné tvrdila, že rozhodnutím náměstka krajského státního zástupce ze dne 12. května 1997 byla porušena její majetková práva zaručená v článku 11 Listiny základních práv a svobod.

15. Dne 20. května 1998 uplatnila stěžovatelka u krajského státního zastupitelství nárok na vrácení akcií společnosti KOTVA a. s. na základě § 80 tr. ř. Dne 2. října 1998 jí státní zastupitelství sdělilo, že dne 30. září 1998 byla proti panu H. a dalším osobám podána obžaloba ke Krajskému soudu v Hradci Králové a že k projednání jejího nároku je nyní příslušný tento soud. Obžaloba čítala více než 7 000 stran.

16. Dne 11. listopadu 1998 Ústavní soud odmítl stěžovatelčinu ústavní stížnost směřující proti usnesení o zajištění, neboť byla podána po uplynutí šedesátidenní zákonné lhůty stanovené zákonem o Ústavním soudu. Podle Ústavního soudu totiž tato lhůta počala běžet již vydáním usnesení náměstka krajského státního zástupce o zajištění akcií, neboť stížnosti společnosti adresované vrchnímu státnímu zastupitelství a nejvyššímu státnímu zastupitelství nelze považovat za účinné procesní prostředky ve smyslu zákona o Ústavním soudu.

17. Dne 10. března 1999 krajský soud vrátil věc v případě pana H. a ostatních krajskému státnímu zastupitelství k došetření.

18. Dne 28. dubna 1999 stěžovatelka znovu podala žádost o obnovení svých práv k akciím společnosti KOTVA podle § 80 tr. ř., tentokrát ke krajskému soudu. Ten však již nebyl k jejímu projednání příslušný, neboť věc byla mezitím vrácena krajskému státnímu zastupitelství.

19. Dne 17. dubna 2000 urgovala stěžovatelka u krajského státního zastupitelství vydání rozhodnutí o její žádosti o obnovení práv k akciím KOTVA a. s. ze dne 20. května 1998. Dne 21. dubna 2000 jí bylo sděleno, že nad věcí vykonává v současné době dozor vrchní státní zastupitelství v Olomouci, a že stěžovatelka má proto možnost napadnout zajištění u tohoto orgánu.

20. Dne 7. února 2003 stěžovatelka navrhla vrchnímu státnímu zastupitelství, aby zrušilo zajištění akcií společnosti KOTVA postupem podle § 79c tr. ř. Státní zástupce tento návrh 17. února 2003 zamítl jako nedůvodný.

21. Dne 10. března 2003 Vrchní soud v Praze zamítl stěžovatelčinu stížnost ze dne 24. února 2003, v níž tvrdila, že zajištění bylo nařízeno *sine lege* a že z hlediska cílů trestního řízení již není nezbytné. Soud rozhodl, že zajištění je oprávněné vzhledem k důvodnému podezření, že akcie představují výnos pana H. získaný nezákonnými transakcemi. Podle názoru soudu nebylo toto podezření dosud rozptýleno.

22. Dne 5. května 2003 podala stěžovatelka proti tomuto rozhodnutí stížnost k Ústavnímu soudu. S odkazem na článek 6 odst. 1 Úmluvy a článek 1 Protokolu č. 1 argumentovala, že zajištění jejích akcií bylo nařízeno *sine lege*, její vlastnická práva jsou omezena již déle než sedm let a zajištění je nezákonné a již není nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení.

23. Dne 15. dubna 2004 Ústavní soud tuto stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou a mimo jiné prohlásil, že:

„Ústavní soud konstatuje, že postup státního zástupce odpovídal platné právní úpravě v době rozhodování, a nebyl tedy v rozporu se zákonem. Přestože v době vydání předmětného opatření ještě

nebylo do platné právní úpravy začleněno ustanovení § 79c tr. ř., které upravuje institut zajištění zaknihovaných cenných papírů (vlozeno bylo novelou tr. ř. č. 265/2001 Sb. s účinností od 1. 1. 2002), a dokonce ani ustanovení § 89 odst. 13 trestního zákona, které považuje zaknihované cenné papíry za věc v trestněprávním smyslu (vlozeno bylo novelou provedenou zákonem č. 253/1997 Sb. s účinností od 1. 1. 1998), je nepochybné, že trestní právo (a to teorie i praxe) v souvislosti s trestním stíháním případů závažné hospodářské kriminality chápalo zaknihované cenné papíry jako věc v trestněprávním smyslu i před přijetím uvedené novely provedené zákonem č. 253/1997 Sb., tedy před 1. 1. 1998. Příkaz tehdejšího státního zástupce k zajištění cenných papírů ze dne 12. 5. 1997 byl vydán na základě § 27 odst. 3 písm. d) zákona č. 591/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 79 tr. ř. Podle právní úpravy platné v době rozhodování nebyla pro vydání příkazu k odnětí předmětné věci (a tedy i cenných papírů) podle § 79 tr. řádu předepsána forma usnesení (§ 119 odst. 1 a 2 tr. ř.). Proto proti němu nebyla přípustná ani stížnost, neboť nešlo o usnesení (§ 141 a násl. tr. ř.). Příkaz k registraci pozastavení výkonu práva nakládat s cennými papíry však podléhal dohledovým oprávněním v rámci trestního řízení a v rámci jednotlivých instancí státního zastupitelství.“

24. Proti panu H. a ostatním osobám obviněným ze závažné hospodářské trestné činnosti byla dne 8. srpna 2003 znovu podána obžaloba. V lednu 2004 byl však jejich případ krajským soudem znovu vrácen krajskému státnímu zastupitelství k došetření.

25. Dne 15. července 2005 podal okresní státní zástupce potřetí obžalobu.

26. Dne 15. června 2006 krajský soud podle § 79c odst. 3 tr. ř. prodloužil zajištění do skončení trestního řízení, neboť stále nebylo vyvráceno důvodné podezření, že předmětné akcie představují výnos pana H. z nezákonných transakcí. Kromě toho krajský soud rozhodl o pozastavení výkonu hlasovacích práv spojených se zajištěnými akciemi.

27. Dne 24. července 2004 vrchní soud o stížnosti stěžovatelky rozhodl tak, že toto rozhodnutí potvrdil.

28. V červenci 2006 došlo k fúzi společností K-T-V Invest a. s. a Česká investiční správcovská a. s. Po této fúzi bylo 384 971 zajištěných zaknihovaných akcií společnosti KOTVA o nominální hodnotě 1 000 Kč (35,19 €²) držených stěžovatelkou přeměněno na stejný počet listinných akcií vydaných Českou investiční správcovskou a. s. o nominální hodnotě 920 Kč (32,37 €).

29. Dne 5. února 2007 byly listinné akcie České investiční správcovské a. s. na základě výzvy podle § 78 odst. 1 tr. ř. a § 113 odst. 9 zákona o podnikání na kapitálovém trhu (zákon č. 256/2004 Sb.) vydány krajskému soudu.

30. Stěžovatelčina ústavní stížnost proti těmto rozhodnutím je v současné době projednávána u Ústavního soudu.

Trestní stíhání dosud nebylo skončeno a stěžovatelčiny cenné papíry zůstávají nadále zajištěny. Proběhlo sedmnáct několikadenních hlavních líčení, při nichž bylo prováděno velké množství důkazů. Trestní spis čítá více než 14 500 stran. Krajský soud již vyslechl nebo má vyslechnout několik desítek svědků, z nichž někteří se zdržují v cizině. Dále byla vyslechnuta řada znalců a zadáno několik znaleckých posudků. Podle obžaloby dosahuje způsobená škoda 1 191 922 741 Kč (41 941 642 €).

3. Smíry uzavřené mezi stěžovatelkou, MERCIA a. s. a TREND a. s. v samostatném občanskoprávním řízení vedeném proti stěžovatelce

31. Společnosti MERCIA a TREND napadly nabytí akcií společnosti KOTVA stěžovatelkou nejen uplatněním nároku na náhradu škody v rámci trestního řízení, ale i

² Kurs eura v té době činil 28,52 Kč.

samostatnými občanskoprávními žalobami, jimiž zpochybnily platnost převodu těchto akcií na stěžovatelku.

32. Dne 9. září 1998 Krajský obchodní soud v Praze, před nímž společnost MERCIA zpochybnila stěžovatelčino vlastnické právo ke 251 497 akciím společnosti KOTVA (z celkového počtu 384 971 těchto akcií), schválil smír mezi stěžovatelkou a společností MERCIA.

33. Dne 21. prosince 1999 uzavřela stěžovatelka se společností TREND smír v občanskoprávním sporu o vlastnictví 384 971 akcií společnosti KOTVA. Menšinová akcionářská společnost TREND tento smír blíže neurčeného dne napadla žalobou o určení neplatnosti ve snaze domoci se, aby akcie společnosti KOTVA byly navráceny společnosti TREND.

34. Dne 17. května 2000 oba tyto smíry schválila Komise pro cenné papíry, orgán dozoru nad kapitálovým trhem v České republice. V důsledku toho byla zastavena veškerá občanskoprávní řízení vedená společnostmi MERCIA a TREND proti stěžovateli ohledně akcií společnosti KOTVA. Obě tyto společnosti se dále vzdaly postavení poškozeného v trestním řízení. Orgánům činným v trestním řízení oznámily uzavření smírů a prohlásily, že jako iniciátoři zajištění akcií již na tomto zajištění nadále netrvají.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

Zákon o Ústavním soudu (č. 182/1993 Sb.)

35. Podle § 72 odst. 1 písm. a) může osoba, která tvrdí, byla porušena její práva zaručená ústavním zákonem, podat ústavní stížnost k Ústavnímu soudu.

Trestní zákon

36. Do 31. prosince 1997 zněl § 89 odst. 16 takto:

„Věcí se rozumí i ovladatelná přírodní síla.“

37. Od 1. ledna 1998 byla do tohoto ustanovení vložena další věta, která zněla:

„Ustanovení o věcech se vztahuje i na cenné papíry.“

38. Od 1. ledna 2000, kdy nabyl účinnosti zákon č. 238/1999 Sb., je toto ustanovení označeno jako § 89 odst. 13.

Trestní řád (v tehdy účinném znění)

39. Ustanovení § 78 upravuje povinnost vydat věc důležitou pro trestní řízení. Podle odstavce 1 je ten, kdo má takovou věc u sebe, povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Je-li ji nutno pro účely trestního řízení zajistit, musí ji dotyčná osoba na vyzvání vydat orgánům činným v trestním řízení.

40. Podle § 79 odst. 1 nevydává-li dotyčná osoba věc důležitou pro trestní řízení, může jí být během řízení na příkaz předsedy senátu nebo v přípravném řízení na příkaz státního zástupce, vyšetřovatele nebo policejního orgánu odňata. Vyšetřovatel a policejní orgán k tomu potřebují předchozí souhlas státního zástupce.

41. Ustanovení § 80 odst. 1 mimo jiné stanoví, že věc, které již není k dalšímu řízení třeba a nepřichází v úvahu její propadnutí nebo zabránění, má být vrácena dotyčné osobě. Podle § 80 odst. 3 v této věci rozhoduje v přípravném řízení státní zástupce. Proti jeho rozhodnutí je přípustná stížnost.

42. Podle § 119 odst. 2 rozhodují státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán usnesením.

43. Dle § 141 odst. 1 je opravným prostředkem proti usnesení stížnost.

44. Podle § 141 odst. 2 lze prvostupňové usnesení soudu nebo státního zástupce napadnout stížností jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští.

Zákon č. 265/2001 Sb., kterým se mění zákon o trestním řízení soudním a trestní zákon (v účinnosti od 1. ledna 2002)

45. Ustanovení § 79a upravuje zajištění finančních prostředků na účtu u banky. Podle odstavce 1 nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že peněžní prostředky na účtu u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu nebo k jeho spáchání byly užity nebo jsou výnosem z trestné činnosti, může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán rozhodnout o jejich zajištění. Odstavec 5 stanoví, že proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

46. Nově vložený § 79c upravuje zajištění zaknihovaných akcií. Podle odstavce 1 rozhodne-li předseda senátu nebo v přípravném řízení státní zástupce o zajištění zaknihovaných cenných papírů, Středisko cenných papírů, právnická osoba oprávněná k vedení části evidence a k výkonu ostatních činností Střediska cenných papírů podle zvláštního zákona nebo Česká národní banka zřídí jejich majiteli zvláštní účet, na kterém tyto cenné papíry vede. Odstavec 3 mimo jiné stanoví, že orgán uvedený v odstavci 1 může pozastavit výkon práv spojených se zajištěnými akciemi. Podle odstavce 4 se ustanovení § 79a užije přiměřeně i na postup při rozhodování o zajištění zaknihovaných akcií a na zrušení nebo omezení zajištění.

47. Ustanovení § 146a, které upravovalo soudní přezkum zajištění majetku státním zástupcem, bylo podstatným způsobem novelizováno a bylo rozšířeno mimo jiné i na rozhodnutí o zajištění zaknihovaných akcií podle § 79c, peněžních prostředků, nemovitostí a jiných majetkových hodnot. Na zajištění podle § 79 se však nevztahuje.

Zákon o státním zastupitelství (č. 283/1993 Sb.)

48. Podle ustanovení § 12a odst. 3 může být usnesení státního zástupce přezkoumáno nejbližší vyšším státním zastupitelstvím, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Zákon o cenných papírech (č. 591/1992 Sb., v tehdy účinném znění)

49. Podle § 1 odst. 2 může být listinný cenný papír nahrazen zápisem do zákonem stanovené evidence cenných papírů.

50. Ustanovení § 27 upravuje pozastavení výkonu práva nakládat se zaknihovaným cenným papírem. Podle odstavce 3 písm. d) může příkaz k pozastavení dát příslušný státní orgán, pokud to vyplývá ze zvláštního zákona (např. § 313 občanského soudního řádu). Toto ustanovení bylo zrušeno zákonem č. 257/2004 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. května 2004.

Zákon o podnikání na trhu cenných papírů (č. 256/2004 Sb., nabyt účinnosti dne 1. května 2004)

51. Ustanovení § 97 upravuje pozastavení práva vlastníka nakládat se zaknihovanými investičními nástroji. Odstavec 1 písm. b) stanoví, že příkaz k zápisu pozastavení výkonu

práva vydává příslušný soud nebo státní orgán, jestliže je to nezbytné v souvislosti s vydáním předběžného opatření nebo k jiným účelům soudního nebo správního řízení nebo stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 2/1998 (publikován ve Sbírce pokynů obecné povahy)

52. Nejvyšší státní zástupce uvedl, že zaknihované akcie mají být považovány za věci ve smyslu trestního práva, a mohou tudíž být zajištěny podle § 78 a 79 tr. ř. Podle nejvyššího státního zástupce bylo možno takto postupovat i před přijetím zákona č. 253/1997 Sb. účinného od 1. ledna 1998.

III. PŘÍSLUŠNÁ VNITROSTÁTNÍ PRAXE

53. *Trestní zákon. Komentář*, od autorů Šámal, P., Pury, F. a Rizman, S., 3. vydání 1998, C. H. Beck, s. 548, uvádí:

„Podle názoru převládajícího [ve vnitrostátní] praxi [...] lze [...] od 1.1.1998 [...] zajistit jako věc [...] i zaknihované cenné papíry podle ustanovení § 78 a n. trestního řádu o vydání a odnětí věci. Problémem však zůstává nepřiléhavost a nevhodnost ustanovení § 78 a § 79 [tr. ř.] pro [takové zajištění], neboť v případě zajištění zaknihovaných cenných papírů nejde o vydání a odnětí ‚věci‘ v pravém slova smyslu.“

54. *Trestní zákon. Komentář*, od autorů Šámal, P., Pury, F. a Rizman, S., 4. vydání 1998, C. H. Beck, s. 472 a 865 uvádí:

„Příkaz k zajištění věci [podle § 79 odst. 1] je rozhodnutím *sui generis* [...]. Nelze proti němu podat stížnost, neboť se nejedná o usnesení [ve smyslu § 141 a násl.].“

„Státní zástupce dozorující přípravné řízení má v zásadě právo rozhodovat o stížnostech proti usnesením vydávaným v tomto řízení [orgány činnými v trestním řízení]. Výjimkou z této zásady je situace, kdy státní zástupce vydal s usnesením souhlas nebo je inicioval, a tudíž není schopen stížnost nestranně posoudit.“

55. Růžicka, M. a kolektiv v *Komentáři k trestnímu řádu*, publikovaném v ASPI dne 13. ledna 2003, v kapitole *Zajištění zaknihovaných cenných papírů – § 79c*, uvádějí:

„[Vnitrostátní] praxe do konce roku 2001 byla založena na tom, že i zaknihované cenné papíry jsou věci v trestněprávním smyslu. Ustanovení § 89 odst. 13 trestního zákona (vložené novelou č. 253/1997 Sb.) vztahovalo pojem „věc“ i na veškeré cenné papíry – ale i před nabytím účinnosti novely bylo možno vycházet z takového závěru. [...] Bylo tedy možné zajistit [zaknihované cenné papíry] odnětím (§ 79 tr. ř.) [...]“

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 1 PROTOKOLU Č. 1 K ÚMLUVĚ

56. Stěžovatelka namítá, že došlo k zásahu do jejích vlastnických práv v rozporu s článkem 1 Protokolu č. 1, který zní:

„Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.“

Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.“

57. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

58. Stěžovatelka dále poukazuje na nepřiměřenou délku tohoto zásahu a poukazuje na článek 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě [a] veřejně [...] projednána nezávislým a nestranným soudem [...], který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích [...]“

59. Soud připomíná, že má pravomoc právně kvalifikovat skutkové okolnosti případu (viz *Guerra a ostatní proti Itálii*, rozsudek ze dne 19. února 1998, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-I, s. 223, § 44) a že již dříve judikoval, že ačkoli článek 1 Protokolu č. 1 neobsahuje konkrétní procesní požadavky, vyplývá z něj, že vnitrostátní právo musí poskytovat právní ochranu proti svévolným zásahům veřejných orgánů a že každý zásah do pokojného užívání majetku musí být doprovázen určitými procesními zárukami [viz *Capital Bank AD proti Bulharsku*, č. 49429/99, § 134, ESLP 2005-XII (výňatky)]. V projednávané věci má Soud za to, že námitka uplatněná stěžovatelkou na základě článku 6 odst. 1 Úmluvy úzce souvisí s námitkou podle článku 1 Protokolu č. 1, a může být tudíž projednána společně s touto druhou námitkou.

A. Přijatelnost

60. Soud poznamenává, že stížnost vyvolává skutkové a právní otázky z hlediska Úmluvy, k jejichž posouzení je nutné přezkoumání odůvodněnosti. Soud rovněž konstatuje, že stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti stížnosti, a prohlašuje ji tedy za přijatelnou.

B. Odůvodněnost

Tvrzení stran

61. Stěžovatelka tvrdí, že její akcie byly zajištěny na základě zákonného ustanovení, které nebylo dostatečně jednoznačné a předvídatelné. Dále tvrdí, že ohledně zajištění akcií neměla k dispozici dostatečné procesní záruky. Dále prohlašuje, že zajištění nesledovalo legitimní cíl, neboť osoby potenciálně poškozené údajnou trestnou činností, společnosti MERCIA a TREND, s ní uzavřely smír, v jehož rámci se vzdaly nároků na náhradu škody. Stěžovatelka dále tvrdí, že zajištění akcií bylo nepřiměřeným opatřením, neboť trvá neúměrně dlouho.

62. Vláda připouští, že zajištění akcií sice bylo zásahem do stěžovatelčiných vlastnických práv, tvrdí však, že se jednalo o zásah zákonný. Vláda uznává, že § 79 tr. ř., tj. jedno z ustanovení, z něhož orgány činné v trestním řízení vycházely, zajištění zaknihovaných akcií výslovně neupravovalo. Tvrdí nicméně, že přestože Nejvyšší soud ani Ústavní soud do té doby ve své judikatuře neobjasnily, zda se toto ustanovení vztahuje na zaknihované akcie, či nikoli, byla tato otázka kladně zodpovězena v judikatuře nižších soudů, o čemž svědčí pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce (viz § 52 výše). Principy obsažené v této judikatuře byly následně vtěleny do trestního řádu novelou, která nabyla účinnosti dne 1. ledna 1998. Pro výklad, podle něž se zaknihované akcie považují za movité věci, svědčí také záznam z rozpravy předcházející přijetí zákona o cenných papírech v Parlamentu. Vláda dále poukazuje na skutečnost, že podle § 89 odst. 16 (dříve § 89 odst. 13) trestního zákona, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 1998, se ustanovení o věcech vztahuje i na cenné papíry. Tvrdí,

že zajištění věci podléhalo soudní kontrole podle § 80 tr. ř. a počínaje 1. lednem 2002 rovněž podle § 79c ve spojení s § 79a tr. ř. Pokud jde o procesní záruky, které měla stěžovatelka k dispozici, vláda uvádí, že proti zajištění bylo možno podat stížnost k Ústavnímu soudu a že stěžovatelka mohla navrhnout zrušení zajištění podle § 80 tr. ř. nebo po 1. lednu 2002 napadnout samotné rozhodnutí o zajištění podle § 79c.

Vláda tvrdí, že zajištění sledovalo legitimní cíl ve veřejném zájmu, konkrétně ochranu poškozených, zajištění výnosu z trestné činnosti a potírání nejzávažnějších forem trestné činnosti, jimž Česká republika čelila v období transformace své ekonomiky. Podle názoru vlády bylo zajištění odůvodněné, neboť bylo nezbytné k naplnění účelu trestního řízení vedeného proti panu H. a dalším, kteří prostřednictvím převodů cenných papírů způsobili dotčeným společnostem škodu ve výši téměř 1,2 mld. Kč. Pokud by bylo zajištění zrušeno, naplňování tohoto účelu by mohlo být zmařeno. Vzhledem k výjimečným okolnostem případu považuje vláda zajištění za přiměřené. Zdůrazňuje, že se jedná o mimořádně složité řízení, neboť se týká jednoho z nejzávažnějších případů trestné činnosti v historii České republiky. Ve svém písemném stanovisku uvádí, že se každý měsíc bude pravidelně konat několik hlavních líčení. Rozhodnutí ve věci samé by mělo být vyneseno, a řízení tudíž skončeno, do konce roku 2007.

Hodnocení Soudu

63. Těžištěm stěžovatelčiných námitek je tvrzení, že akcie v jejím vlastnictví byly zajištěny v rozporu s článkem 1 Protokolu č. 1 a že v důsledku tohoto zajištění nad nimi ztratila veškerou kontrolu. Zablokování akcií se tudíž dle názoru stěžovatelky *de facto* rovnalo zbavení majetku. Podle vlády daná situace představovala úpravu užívání majetku ve smyslu věty třetí článku 1 Protokolu č. 1. Soud podotýká, že stěžovatelka netvrdila, že by pozbyla postavení držitele akcií. Dále konstatuje, že původním rozhodnutím o zajištění nebyl pozastaven výkon veškerých práv; stěžovatelka měla mimo jiné právo na výplatu dividend, právo napadat usnesení valné hromady nebo navrhnout její svolání. Výkon hlasovacích práv spojených s akciemi byl navíc pozastaven až v červnu 2006. Soud je proto přesvědčen, že takovou situaci nelze považovat za zbavení majetku. Na případ se proto vztahuje druhý odstavec článku 1 Protokolu č. 1 {viz *Capital Bank AD proti Bulharsku*, č. 49429/99, § 86, ESLP 2005-XII (výňatky), s dalšími odkazy *mutatis mutandis* na *AGOSI proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 24. října 1986, Série A č. 108, § 51, a *Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi proti Irsku* [velký senát], č. 45036/98, § 153-154, ESLP 2005-VI}.

64. Soud opakuje, že jeho pravomoc přezkoumávat soulad napadených aktů s vnitrostátním právem je jen omezená a že jeho úkolem není nahrazovat činnost vnitrostátních soudů (viz *Malone proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 2. srpna 1984, Série A č. 82, § 79, a *Sovtransavto Holding proti Ukrajině*, č. 48553/99, § 95, ESLP 2002-VII). To jej však nezavazuje povinnosti zjistit, zda byl předmětný zásah v souladu s požadavky článku 1 Protokolu č. 1 (tamtéž). Soud dále připomíná, že hlavním a nejdůležitějším požadavkem článku 1 Protokolu č. 1 je, aby každý zásah orgánu veřejné moci do pokojného užívání majetku byl v souladu se zákonem {viz *Capital Bank AD proti Bulharsku*, cit. výše, s dalším odkazem na *Iatridis proti Řecku* [velký senát], č. 31107/96, § 58, ESLP 1999-II}.

65. Soud dále opakuje, že právní normu nelze považovat za „zákon“ ve smyslu Úmluvy, pokud není formulována dostatečně přesně tak, aby občanům umožňovala řídit podle ní své chování; fyzická osoba musí být schopna – v případě potřeby i s odbornou pomocí –

předvídat, a to v míře, jaká je za daných okolností přiměřená, možné následky určitého chování. Tyto následky nemusejí být předvídatelné s absolutní jistotou. Jistota je sice žádoucí, může však s sebou přinášet přílišnou rigiditu, přičemž právo musí být schopno pružně reagovat na měnící se okolnosti. Mnohé zákony jsou proto nevyhnutelně formulovány pomocí pojmů, které jsou ve větší či menší míře neurčité a jejichž výklad a aplikace jsou otázkou praxe. Soud dále připomíná, že míra předvídatelnosti je značně závislá na obsahu příslušného předpisu, zamýšlené oblasti jeho působnosti a počtu a postavení osob, jimž je adresován. Zákon může splňovat požadavek předvídatelnosti i tehdy, je-li dotyčná osoba nucena vyhledat právní pomoc, aby v míře přiměřené okolnostem posoudila možné důsledky svého jednání. To platí zejména pro osoby provozující vysoce odbornou činnost, které jsou zvyklé, že při výkonu svého povolání musejí postupovat se zvýšenou obezřetností. Lze od nich proto očekávat, že posouzení rizik, která s sebou tato činnost nese, budou věnovat zvláštní pozornost (viz např. *Cantoni proti Francii*, rozsudek ze dne 15. listopadu 1996, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1996-V, § 35, a *Chauvy a ostatní proti Francii*, č. 64915/01, § 43-45, ECHR 2004-VI).

66. Pokud jde o konkrétní okolnosti daného případu, Soud konstatuje, že první spornou otázkou ohledně citovaného ustanovení je, zda § 79 tr. ř. poskytoval právní základ k zajištění zaknihovaných akcií a zejména zda se v tomto ustanovení obsažený pojem „věc“ vztahoval i tyto akcie. Podotýká, že trestní zákon ani trestní řád do 1. ledna 1998 výslovně neupravovaly, zda jsou orgány činné v trestním řízení oprávněny zajistit zaknihované akcie; oba předpisy upravovaly pouze zajištění „věcí“ obecně. Tato otázka nebyla v té době vyřešena ani v judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Co se týče existence údajné praxe vnitrostátních soudů, kterou vláda dokládá odkazem na pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce, Soud připouští, že požadavky předvídatelnosti a jednoznačnosti zákona mohou být splněny i tehdy, pokud lze příslušnou otázku vyřešit aplikací zásad obsažených v ustálené vnitrostátní praxi, včetně praxe, která je do určité míry autoritativní.

67. Nehledě na otázku, zda pokyn odrážel praxi vnitrostátních orgánů, vláda podle Soudu neprokázala, že by tento pokyn byl vydán již v době prvního zajištění v roce 1997 a že by byl publikován ve Sbírce zákonů či jiné veřejně dostupné standardizované sbírce právních předpisů. Stejný závěr je nutno učinit, i pokud jde o praxi nižších soudů, na kterou odkazuje vláda a již Ústavní soud zdůvodnil své usnesení o odmítnutí stěžovatelčiny ústavní stížnosti. Soud proto není schopen vyslovit závěr, že judikatura, na jejíž existenci vláda poukazuje, mohla učinit výklad § 79 tr. ř. jednoznačným, protože na tuto judikaturu je třeba pohlížet tak, že byla pro stěžovatelku v době prvního zajištění akcií nedostupná. Pokud jde o praxi v České republice, Soud zjistil, že v době své publikace v roce 1998 se vládou citované právní názory (viz § 53-55) neshodovaly v otázce, zda se pojem „věc“ uvedený v § 79 tr. ř. před 1. lednem 1998 vztahoval i na zaknihované akcie, či nikoli. Nelze proto mít za to, že by tyto právní názory vykládaly aplikaci § 79 tr. ř. před 1. lednem 1998 jednoznačně. Za této situace Soud konstatuje, že v rozhodné době existovaly na rozsah aplikace § 79 tr. ř. přinejmenším dva názory.

Výše uvedené nicméně nepostačuje k závěru, že by příslušné právo nebylo předvídatelné nebo že by bylo svévolné (viz *O. B. Heller, a. s. a Československá obchodní banka, a. s. proti České republice* (rozh.), č. 5631/00, 9. listopadu 2004). Soud v tomto ohledu poznamenává, že k zajištění došlo v důsledku obchodní transakce uzavřené stěžovatelkou při výkonu její podnikatelské činnosti. Vzhledem k ještě nestabilizovanému podnikatelskému prostředí v České republice v devadesátých letech minulého století a značnému rozsahu této transakce se Soud nedomnívá, že by stěžovatelka, pakliže by jednala s řádnou péčí, včetně

mimo jiné využití právních služeb, neměla přiměřenou možnost předvídat důsledky nabytí předmětných akcií, včetně možného rizika jejich následného zajištění. Tento závěr platí *a fortiori* pro situaci po 1. lednu 1998, kdy byl § 89 odst. 13 trestního zákona novelizován v tom smyslu, že se ustanovení o věcech vztahovala i na cenné papíry, a ještě více po 1. lednu 2002, kdy nabyl účinnosti § 79c tr. ř. výslovně upravující zajištění zaknihovaných akcií.

68. Zbývá tedy zodpovědět otázku, zda v době, kdy byly její akcie zajištěny, měla stěžovatelka k dispozici záruky proti svévolným zásahům orgánů činných v trestním řízení.

69. Soud znovu připomíná, že z požadavku zákonnosti ve smyslu Úmluvy mimo jiné vyplývá, že vnitrostátní právo musí upravovat prostředek právní ochrany proti svévolným zásahům ze strany orgánů veřejné moci do práv zaručených Úmluvou {viz *Hasan a Chaush proti Bulharsku* [velký senát], č. 30985/96, § 84, ESLP 2000-XI}. Kromě toho koncepty zákonnosti a vlády práva v demokratické společnosti vyžadují, aby opatření mající dopad na základní práva podléhala v některých případech určité formě kontradiktorního řízení před nezávislým orgánem příslušným k posouzení důvodů těchto opatření i relevantních důkazů (viz přiměřeně *Al-Nashif proti Bulharsku*, č. 50963/99, § 123, 20. června 2002). Je pravdou, že článek 1 Protokolu č. 1 neobsahuje žádné výslovné procesní požadavky a absence soudního přezkumu sama o sobě není porušením tohoto ustanovení {viz *Fredin proti Švédsku* (č. 1), rozsudek ze dne 18. února 1991, Série A č. 192, § 50}. Vyplývá z něho však, že každý zásah do pokojného užívání majetku musí být doprovázen procesními zárukami poskytujícími dotčené fyzické nebo právnické osobě přiměřenou možnost obrátit se v dané věci na příslušný orgán a účinně napadnout opatření zasahující do práv tímto ustanovením zaručených. Při zkoumání, zda je tato podmínka splněna, je třeba posuzovat příslušná soudní a správní řízení komplexně (viz *Jokela proti Finsku*, č. 28856/95, § 45, ESLP 2002-IV).

70. V projednávané věci není mezi stranami sporu o tom, že proti usnesení o zajištění podle § 79 tr. ř. nebylo možno podle trestního řádu podat opravný prostředek. Soud konstatuje, že podle citovaného ustanovení rozhoduje o zajištění v přípravném řízení státní zástupce. Proti tomuto rozhodnutí nelze podle trestního řádu podat opravný prostředek, neboť podle vnitrostátní praxe jde o usnesení *sui generis*, nikoli o usnesení ve smyslu § 119 odst. 2 tr. ř. (viz § 54 výše).

Kromě toho stížnost proti usnesení státního zástupce je podle § 141 odst. 2 tr. ř. přípustná jen v případech, kdy to zákon stanoví. Ustanovení § 79 tr. ř. takovou stížnost ve vztahu k zajištění neupravuje. Co se týče § 80 tr. ř., Soud konstatuje, že toto ustanovení upravuje mimo jiné zrušení zajišťovacího opatření státním zástupcem v případě, že zajištěné věci již není v trestním řízení třeba a nepřichází v úvahu její propadnutí nebo zabrání. Nepředstavuje tedy právní nástroj, který umožňuje přímo napadnout usnesení o zajištění, nýbrž reagovat na změnu okolností, za nichž byla věc zajištěna. Mimoto o usneseních podle § 80 tr. ř. a stížnostech proti nim rozhoduje v přípravném řízení státní zástupce (viz § 48 výše), nikoli soud. Je pravdou, že po novelizaci, kterou byl do trestního řádu vložen § 79c ve spojení s § 79a tr. ř. a s § 146a tr. ř., v platném znění, může být zajištění zaknihovaných akcií přezkoumáno soudem. Příslušné znění těchto ustanovení však nabylo účinnosti až dne 1. ledna 2002. Nelze tedy mít za to, že stěžovatelka měla podle trestního práva České republiky účinného v době zajištění k dispozici dostatečné procesní záruky ve smyslu článku 1 Protokolu č. 1.

71. Pokud jde o právo napadnout zajištění cestou ústavní stížnosti, Soud konstatuje, že stěžovatelka tohoto práva využila dvakrát, v obou případech neúspěšně (viz § 16 a 23 výše). Soud podotýká, že úkolem Ústavního soudu při projednávání stížností podle § 72 odst. 1 zákona o Ústavním soudu je v zásadě přezkoumávat ústavnost napadeného opatření. Úkolem

tohoto soudu tedy obecně není zabývat se právními nebo faktickými vadami, na něž poukazuje ústavní stížnost. Je proto otázkou, zda tento přezkum sám o sobě poskytuje fyzickým nebo právnickým osobám přiměřenou možnost účinně napadnout opatření zasahující do jejich práv zaručených článkem 1 Protokolu č. 1.

V daném případě, kdy skutkové okolnosti nebyly mezi stranami sporné, se však Ústavní soud zabýval právní otázkou, kterou stěžovatelka nadnesla ve svých ústavních stížnostech. Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 15. dubna 2004 rozhodl, že napadené opatření bylo od počátku zákonné (viz § 23 výše). Je pravdou, že ve svém prvním rozhodnutí ze dne 11. listopadu 1998 Ústavní soud takto nepostupoval, když odmítl zkoumat zákonnost zajištění, neboť první ústavní stížnost prohlásil za podanou po uplynutí lhůty stanovené zákonem o Ústavním soudu, a tudíž za nepřipustnou. Soud však není příslušný k posouzení tohoto usnesení, protože projednávaná stížnost byla podána až dne 22. října 2004, tj. po uplynutí šestiměsíční lhůty stanovené v článku 35 odst. 1 Úmluvy.

72. Z výše uvedeného vyplývá, že za daných okolností, kdy stěžovatelka podala proti usnesení o zajištění ústavní stížnost a Ústavní soud se jejími argumenty zabýval a rozhodl o nich, nelze mít za to, že byla stěžovatelce odepřena přiměřená možnost toto zajištění účinně napadnout.

73. Toto zajištění je proto nutno považovat za zákonné ve smyslu článku 1 Protokolu č. 1.

74. Za této situace zbývá posoudit, zda bylo zajištění odůvodněné, tj. zda sledovalo legitimní cíl a bylo přiměřené.

75. Pokud jde o otázku, zda předmětná úprava užívání majetku sledovala legitimní cíl, Soud poznamenává, že v systému ochrany zavedeném Úmluvou je úkolem vnitrostátních orgánů, aby primárně posoudily, zda existuje okolnost ve veřejném zájmu vyžadující opatření vedoucí k úpravě užívání majetku. Vnitrostátní orgány mají v této oblasti široký prostor pro uvážení a Soud bude jejich rozhodnutí o tom, co je „ve veřejném zájmu“, respektovat, pokud toto rozhodnutí nebude zjevně postrádat rozumné zdůvodnění. To nutně platí, a možná ještě ve větší míře, v případě změn politického systému státu (viz, *mutatis mutandis*, *Bývalý řecký král a ostatní proti Řecku* [velký senát], č. 25701/94, § 87, ESLP 2000-XII). Pokud jde o požadavek přiměřenosti, každý zásah do práva na pokojné užívání majetku musí zachovávat „spravedlivou rovnováhu“ mezi potřebami obecného zájmu společnosti a požadavky ochrany základních práv jednotlivce. Především musí existovat vztah rozumné přiměřenosti mezi použitými prostředky a cílem, kterého má být opatřením zasahujícím do majetkových práv dosaženo (viz kromě jiných pramenů *Pressos Compania Naviera S. A. a ostatní proti Belgii*, rozsudek ze dne 20. listopadu 1995, Série A č. 332, § 38, a *Malama*, cit. výše, § 48). Při rozhodování, zda jsou oba požadavky splněny, Soud uznává, že smluvní státy mají široký prostor pro uvážení jak při volbě způsobu realizace opatření, tak při určení, zda důsledky jejich realizace jsou odůvodněné ve veřejném zájmu dosažením cíle sledovaného předmětnou právní úpravou {viz *Chassagnou a ostatní proti Francii* [velký senát], č. 25088/94, 28331/95 a 28443/95, § 75, ESLP 1999-III}. Podle judikatury Soudu mezi hlavní kritéria při posuzování, zda napadené opatření zachovalo požadovanou spravedlivou rovnováhu a zejména zda jím není na stěžovatele kladeno nepřiměřené břemeno, patří charakter zásahu, sledovaný cíl, povaha dotčených majetkových práv a chování stěžovatele i orgánů zasahujícího smluvního státu.

76. Při použití těchto zásad na projednávanou věc Soud konstatuje, že tvrzení vlády ohledně legitimního cíle odkazuje na pravidla, která jsou nezbytná pro řádné fungování všech smluvních států. Dále konstatuje, že v době, kdy došlo k zajištění, procházela Česká republika

systémovými sociálními a ekonomickými reformami a jedním z vedlejších účinků těchto reforem byl nárůst závažné hospodářské kriminality. Ačkoli podle názoru Soudu lze souhlasit s tím, že se obě poškozené společnosti, MERCIA a TREND, při uzavření smíry (viz § 32-34 výše) vzdaly svých nároků vůči stěžovateli, stěžovatelce se nepodařilo prokázat, že tím odpadly veškeré důvody pro zajištění, což dokládají mimo jiné soudní žaloby podané menšinovými akcionáři společností MERCIA a TREND, jimiž tito akcionáři napadli stěžovatelkou uzavřené smíry (§ 33 výše). Z uvedeného tedy plyne, že zajištění sledovalo legitimní cíl ve smyslu článku 1 Protokolu č. 1.

77. Pokud se týče přiměřenosti zajištění, stěžovatelčino právo nakládat s akciemi bylo pozastaveno od 11. května 1997, tj. déle než jedenáct let. Její hlasovací práva spojená s akciemi byla pozastavena dne 15. června 2006, avšak další práva spojená s akciemi, jako např. právo na výplatu dividend a právo napadat platnost usnesení valné hromady, byla stěžovatelce ponechána.

Soud uznává, že je důležité, aby podezření ze spáchání tak závažných hospodářských trestných činů jako v projednávaném případě mohlo být řádně vyšetřeno v zájmu důkladného posouzení těchto trestných činů a náležitého uzavření řízení. Soud nicméně s přihlédnutím k délce zajištění stěžovatelčiných akcií (více než jedenáct let) a jejich značné hodnotě dospěl k závěru, že v tomto případě nebylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi obecným zájmem společnosti a zájmy stěžovatelky, neboť stěžovatelka byla nucena nést v důsledku trvajících zajištění nepřiměřené břemeno.

78. K porušení článku 1 Protokolu č. 1 proto došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

79. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

80. Soud je toho názoru, že o otázce použití článku 41 prozatím není možno rozhodnout. Rozhodnutí o této otázce je proto nutno odložit a další postup v řízení bude stanoven s ohledem na možnost dosažení dohody mezi vládou České republiky a stěžovatelkou.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou podle článku 1 Protokolu č. 1;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 1 Protokolu č. 1;
3. *rozhoduje*, že prozatím není možno rozhodnout o otázce použití článku 41, a proto
 - (a) její projednání *odkládá*;
 - (b) *vyzývá* vládu České republiky a stěžovatelku, aby do tří měsíců předložily písemné stanovisko k této otázce a zejména aby Soud seznámily s případně uzavřenou dohodou;
 - (c) *odkládá* další postup ve věci a *pověřuje* předsedu, aby jej v případě potřeby stanovil.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 9. října 2008 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Claudia WESTERDIEK
tajemnice

Peer LORENZEN
předseda